

Eyvah! Dinozorlar Küçüldü

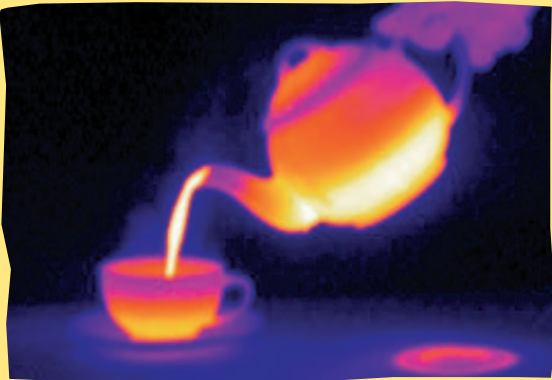
Üniversitesi'nden fosilbilimciler, bu yeni türe ait 650 kemik buldular. Henüz bunların hepsi adlandırılmış değil, ama tüm kemiklerin 10 ya da daha fazla dinozora ait olduğu düşünülüyor. Kemikler çok küçük olduğu için de, bunların genç Sauropodlar olduğu sanılıyor. Peki, bu dinozorlar neden bu kadar küçük kalmışlar? Bilimadamları bunun nedeninin bu türün yaşadığı yerle ilgili olduğunu düşünüyorlar. Dinozorlar, o dönemde bir grup adadan oluşan Orta Avrupa'da yaşamışlar. Daha az yiyecek ve yaşanacak alan bul-

Almanya'da yeni bir tür dinozora ait fosiller bulundu. Sauropod cinsinden olduğu düşünülen bu dinozor, akrabalarına oranla biraz ufak tefek. Boyu 6 m, ağırlıysa yaklaşık 1 ton. Bonn

nan ada topraklarında hayvanlar, "ada küçleşmesi"ne uğramışlar. Bir başka deyişle, hayvanlar fazla büyümemiş ve küçük kalmışlar. Bu durum da, adada yaşayan hayvanların yaşamlarını kolaylaştırmış.

Çay, Alzheimer Hastalığına Çare mi?

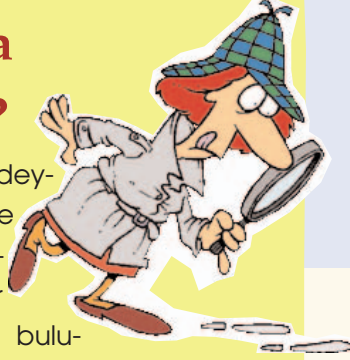
İngiltere'de yapılan bir araştırmaya göre, yeşil ve siyah çayın Alzheimer hastalığına neden olabilen ve beyinde bulunan kimi enzimlerin işlevlerini engellediği düşünülüyor. Alzhei-

mer hastalığı, beyindeki sinir hücreleri öldüğünde ya da kullanılamaz hale geldiğinde ortaya çıkıyor. Yapılan çalışmada, çaylar 30 - 45 dakika boyunca kaynar suda demlenmiş. Daha sonra, oda sıcaklığına kadar soğutulmuş ve ardından dondurulmuş. Bu çaylara, şeker ya da süt gibi şeyler eklenmemiş. Siyah ve yeşil çaylarla kahvenin etkileri üzerinde çalışılmış. Çayların Alzheimer hastalığına neden olan beyin kimyasallarının etkinliğini durduğu ortaya çıkmış. Kahveninse böyle bir etkisi olmamış. Bununla birlikte, araştırmayı yapan uzmanlar, çay tüketiminin çok olduğu ülkelerde Alzheimer hastalığının görülme sıklığıyla ilgili bir araştırmanın bulunmadığını belirtiyorlar. Ayrıca, çayın bu hastalığın tedavisinde "mucize ilaç" olarak kabul edilmesinin şimdilik doğru olmayacağını söylüyorlar.

Olay Sırasında Neredeydiniz?

"Olay sırasında neredeydiniz?" polisiye filmlerde en çok sorulan sorulardan biridir. Adli bilim uzmanları, olay yerinde bulunan bir saç teli, kan lekesi ya da tükürük gibi çok küçük biyolojik maddelerden yararlanarak şüpheli kişinin olay yerinde bulunup bulunmadığını saptayabiliyorlar. Özellikle DNA incelemeleri sayesinde, kesin sonuçlar alınabiliyor ve suçlular adalete teslim edilebiliyor. Ancak, bugüne değin şüpheli kişinin olay anında orada bulunduğunu kanıtlayabilen bir yöntem yoktu. DNA incelemelerinden, biyolojik kanıtın ne kadar zamandır orada olduğu anlaşılamıyor. Ancak, Batı Virginia Üniversitesi'nde yapılan araştırmalarda RNA incelemeleri sayesinde bu bilginin de elde edilebileceği ortaya çıktı. Henüz başlangıç aşamasında olan araştırmada, sıcaklık ya da nem oranı gibi değişkenlerin sonuçlara etkilerinin nasıl olacağı şimdilik belli değil.

Güneş Enerjili Sırt Çantası

Voltaic marka sırt çantalarıyla, artık pillerin olmadık zamanlarda bitmesi sorunu yaşanmayacak. Taşınabilir güç kaynağı olarak da adlandırılabilen bu çantanın üstünde hafif, suya ve darbelere dayanıklı üç güneş paneli bulunuyor. Bu paneller, 4 watt'lık enerji üretebiliyor. Doldurmak istediğiniz pilleri, çantanın içinde bulunan pil yuvasına yerleştiriyorsunuz. Güneş enerjisi depolanabildiğinden, pilleri doldurabilmek için havanın mutlaka güneşli olması da gerekmiyor. Ne zaman isterseniz pilleri doldurabilirsiniz. Üstelik cep telefonu, dizüstü bilgisayar, kamera gibi hemen hemen tüm taşınabilir gereçlerin pilleri için çantayı kullanabilirsiniz.

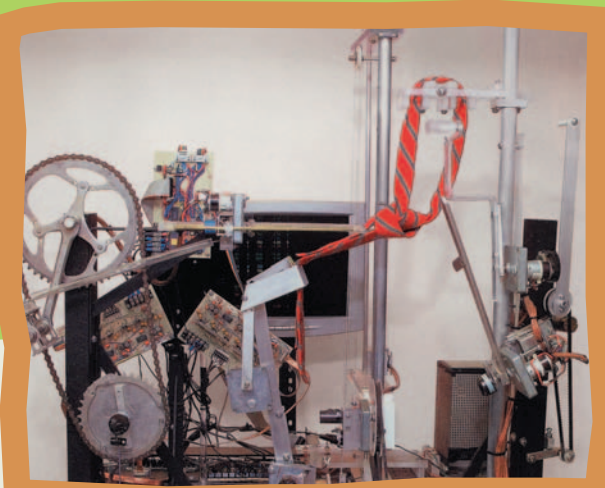

Kravatınızı Robot Bağlasın

Zaman içinde robotlar, birçok işi bizim yerimize yapabilecek duruma gelecekler. Bunun bir örneği de, kravat bağlayabilen robot. "Neden Dügüm?" adı verilen robotun tasarımcısı, bir biyomedikal mühendisi olan Seth Goldstein. Goldstein, kravatı motorlu kaldıraçlar, çarklar, dişliler ve makaralardan oluşan bir tezgâha yerleştirmiş. Birçoğu hurda olan bu metal parçalardan biri de, eski bisikletinden söktüğü

dişli. Eski de olsa bu parçalar, bir kravatı düzgünce bağlayıp çözebiliyor. Ancak bu becerikli robot, henüz piyasaya çıkmadı. Amerikan Makine Mühendisleri Birliği, önümüzdeki yıl bunun bir üst modelini sergileyeceğini açıkladı. Robot, kravatı şimdilik 562 hamlede başarılı bir biçimde bağlayabiliyor. Kravat bağlama işi bir

robot için bu denli zorken, insanlar bu işi kolayca halledebiliyorlar. Bu da, motor becerilerimizin ne kadar gelişmiş olduğunun bir göstergesi.

Yunuslar Bizi Korur

Birkaç hafta önce, Yeni Zelanda'nın kuzeydoğu kıyılarında bir grup cankurtaran antrenman yaparken garip bir olayla karşılaşmışlar. Kıyıda oldukça açıkta çalışan cankurtaranların çevresi, bir anda bir yunus sürüsü tarafından sarılmış. Daha sonra yunuslar, cankurtaranların çevresinde halka oluşturarak onları kıyıya doğru yüzmeye zorlamış. Bu duruma bir anlam veremeyen cankurtaranlardan biri geri dönmeye çalıştığında, 3 m uzunluğunda, büyük bir beyaz köpek balığının kendilerini 2 m geriden izlediğini fark etmiş. Yunuslar kıyıya yakın, güvenli bir yerlere kadar cankurtaranlarla birlikte yüzmüşler. Auckland Üniversitesi'nde deniz memelileri konusunda çalışan Rochelle Constantine,

yunusların bu hareketi, cankurtaranları köpekbalığından korumak için yaptıklarını söylüyor. Constantine ayrıca, yunusların çevrede köpekbalığı olduğunda tetikte olduklarını ve yardıma gerek duyanlara karşı her zaman fedakârca davrandıklarını da ekliyor.

İlköğretim Okullarında Söyleşilerimiz Sürüyor

Geçen sayımızdan bu yana ilköğretim okullarında yaptığımız söyleşilerimizi sürdürüyoruz. Bu ay, Büyükhanlı Kardeşler İlköğretim Okulu, Özel Maya Koleji İlköğretim Oku-

lu ve Özel Aykan Koleji İlköğretim Okulu'ndaydık. Okuyucularımızla ve öğretmenleriyle buluşmaktan yine çok mutlu olduk. Çünkü bu söyleşilerde okuyucularımız ve öğretmenleri bizi daha iyi tanıdıkları gibi, biz de onları tanımış oluyoruz. Ayrıca öğretmenlerimizin dergimizi daha yakından tanıması bizim için çok önemli. Çünkü öğretmenlerimizin yararlanabileceği malzemelere dergimizde sıklıkla yer veriyoruz. İstiyoruz ki, öğretmenlerimiz bu malzemeleri kullan-sınlar, projelerimize, etkinliklerimize öğrencileriyle birlikte katılsınlar. Söyleşi yaptığımız okulların Ankara'da olması işimizi biraz kolaylaştırıyor. Diğer kentlerde söyleşi düzenlemek bizim açımızdan daha uzun vadeli planlamalar gerektiriyor. Bunu sağlayabilmek kimi durumlarda olanaksızlaşabiliyor. Ancak koşullarımız uygun olduğu ölçüde sizlerle birlikte olmayı sürdürmeyi istiyoruz.

Bir Yıldız Doğuyor

Gökbilimciler, bugünlerde yeni bir yıldızın doğumunu izlemekle meşgul. Eğer öngörülerinde yanılmıyorlarsa elde ettikleri bulgular, şimdiye değin yeni doğmuş bir yıldızdan en erken alınan parıltılar. Texas Austin Üniversitesi'nden gökbilimcilerin, Dünya yörüngesinde bulunan Spitzer uzay teleskopundan aldıkları görüntülerde bebek yıldız, yalnızca zayıf bir ışık olarak görünüyor.

Görünen bu nesne, Dünya'dan 6000 ışık yılı uzaktaki L1014 adlı gaz ve toz bulutunun içinde bulunuyor. Önceleri L1014 tümüyle karanlık olarak görünürken, Spitzer takımı bir süre önce bulutta kızılötesi bir ışık saptadı. Henüz yaşamının başlangıcında olan nesne, küçük bir kütle ve Güneş'inin 1/1000'i kadar bir ağırlığa sahip. Şimdilik kimse gelecekte neler olacağını bilmiyor. Bu nesne, gerçek bir yıldız da dönüşebilir, kahverengi bir cüceye de (Kahverengi cüceler, yeterli kütleye sahip olmadıklarından Güneş gibi ışık saçamazlar).

Titanik Parfümleri

Parfüm avcıları, günümüzden 90 yıl önce batan ünlü transatlantik Titanik'te ilginç bulgulara rastladılar. Batığın bulunduğu bölgede yapılan sualtı dalışlarında, deniz dibinde 65 adet parfüm şişesi bulunmuş. Şişelerden birinin geminin güvertesinde kırıldığı anlaşıldıktan sonra, parfüm dünyasının Indiana Jones'u olarak bilinen David Pybus'a başvurulmuş. Birtakım kimyasal yöntemlerle, güverteadaki kokunun gül esansı içeren bir parfüme ait olduğunu saptayan Pybus, gerekli incelemeleri yaptıktan sonra bu parfümü yeniden üretmeyi başarmış.

TEMEV 10. Kuruluş

Yılı Yarışması

Kısa adı TEMEV olan Temiz Enerji Vakfı'nın 10. kuruluş yılı nedeniyle düzenlenen proje ve resim yarışması sonuçlandı. Üç farklı yaş grubuna göre verilen ödüller, 27 Kasım 2004 tarihinde sahiplerini buldu. 7 – 10 yaş grubunda birinciliği Setenay Kamazoğlu (Samsun), ikinciliği Merihsah Usta (Ankara), üçüncülüğü de Buse Kahya (Bursa) aldı. 11 – 14 yaş grubunda birinci Gülrüy Şenel (Giresun), ikinci Elif Fındıkçioğlu (İstanbul) ve üçüncü Cemre Yılmaz (Ankara) oldu. 15 – 18 yaş grubundaysa, Deniz Sunmeyer (İstanbul) birinci, Seçkin Yalın (Kırıkkale) ikinci, İbrahim Akkaya (Isparta) üçüncü olurken, Kemal Şentürk (Bingöl) Seçici Kurul özel ödülünü aldı.